

Analyse

Afrapportering om SU-udgifter til vandrende arbejdstagere

1. Sammenfatning	2
1.1 Om afrapporteringen	2
1.2 Hovedkonklusioner i årets afrapportering	2
1.2.1 Kapitel 2: Engelsksprogede uddannelser samt beskæftigelse	3
1.2.2 Kapitel 3: Udviklingen i antallet af vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, som modtager SU	3
1.2.3 Kapitel 4: Prognose for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere	3
2. Engelsksprogede uddannelser samt beskæftigelse	5
2.1 Antal engelsksprogede uddannelser	6
2.2 Nye engelsksprogede uddannelser	6
2.3 Tilgangen af studerende på engelsksprogede uddannelser	7
2.4 Engelsksprogede studerendes beskæftigelse og udvandring	8
3. Udviklingen i antallet af vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, som modtager SU	10
3.1 SU til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande	10
3.2 Metode for opgørelse af udgifterne til SU til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande	12
3.3 Stigning i antallet af vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande	13
3.4 Vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, som modtager SU, fordelt på institutionstyper	15
3.5 Skærpet kontrol	16
4. Prognose for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere 2021-2026	18
4.1 Betydning af reduktion af engelsksprogede uddannelser	18
4.2 Betydning af COVID-19	19

1. Sammenfatning

1.1 Om afrapporteringen

SU-forligskredsen (regeringen, V, DF, RV, SF, K, LA) aftalte i 2013, at hvis SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere fra EU/EØS-lande væsentligt overskred et aftalt niveau på 454 mio. kr. (2022-pl), skulle forligskredsen tage initiativ til at nedbringe udgifterne til det aftalte niveau.

SU-forligskredsen har siden 2013 fulgt udviklingen i SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande. Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) har i den forbindelse fremlagt en årlig afrapportering vedrørende udviklingen i antallet af EU- og EØS-borgere, der modtager SU i kraft af status som vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande.

På baggrund af at SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere i flere år har overskredet det aftalte niveau – og at UFM's prognoser skønnede, at udviklingen ville fortsætte – blev der i juni 2021 indgået *Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser* mellem regeringen og et bredt flertal i Folketinget (V, DF, SF, K, og LA). Med aftalen lukkes eller omlægges engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, således at disse som udgangspunkt udbydes på dansk. Det fremgår i aftalen, at *"der lukkes for tilgang til disse [engelsksprogede] uddannelser fra sommeroptaget 2022."* Universiteterne er ikke omfattet af reduktioner af uddannelser. Der er med aftalen også undtaget engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser med et samlet optag på ca. 650 uddannelsespladser, der fortsat kan udbydes på engelsk.

Det fremgår endvidere af aftalen, at *"Aftalepartierne er enige om, at der er behov for at følge udviklingen på de tilbageværende engelsksprogede uddannelser tæt, og om nødvendigt tage yderligere værnsinitiativer, hvis tilgangen stiger væsentligt. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil derfor følge udviklingen i tilgangen af engelsksprogede studerende i tæt dialog med institutionerne og aflægge en årlig rapport til SU-forligskredsen."*

Som opfølgning på aftalen om reduktion af engelsksprogede uddannelser viser afrapporteringen derfor også udviklingen i studerendes tilgang og beskæftigelse på engelsksprogede uddannelser, ligesom den også indeholder en prognose for SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere fra EU/EØS-lande i årene 2021-2026.

1.2 Hovedkonklusioner i årets afrapportering

Afrapporteringen viser, at SU-udgifterne i 2021 fortsat ligger over det i SU-reformen aftalte niveau på 454 mio. kr. (2022-pl). Prognosen for SU-udgifter til vandrende ar-

bejdstagere fra EU/EØS-lande skønner dog, at reduktionerne af engelsksprogede uddannelser vil nedbringe SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere i overensstemmelse med det aftalte frem mod 2026.

Afrapporteringen består af tre kapitler:

1.2.1 Kapitel 2: Engelsksprogede uddannelser samt beskæftigelse

Kapitel 2 viser udviklingen i tilgangen og beskæftigelsen for engelsksprogede studerende.¹ Udviklingen understreger behovet for *Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser*.

Antallet af engelsksprogede studerende på de engelsksprogede uddannelser steg således med 9 pct. fra 2020 (4.045 studerende) til 2021 (4.427 studerende).

Samtidig er beskæftigelsen faldet - 37 pct. af de engelsksprogede dimittender fra 2008 har efterfølgende fundet beskæftigelse i Danmark af dimittenderne fra 2018 har 30 pct. fundet beskæftigelse. I samme periode er andelen af dimittender, der er udrejst fra Danmark steget fra 39 pct. til 41 pct.

Det bemærkes, at reduktionen af engelsksprogede videregående uddannelsespladser først træder i kraft fra 2022, og at beskæftigelsen måles for dimittender, der ikke er omfattet af den aftalte beskæftigelsesbonus, der først træder i kraft fra 2025.

1.2.2 Kapitel 3: Udviklingen i antallet af vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, som modtager SU

Kapitel 3 viser udviklingen i vandrende arbejdstagere fra EU/EØS-lande, der modtager SU. Antallet er steget siden 2013.

Udgiften til SU-stipendier til gruppen er pt. opgjort til ca. 540 mio. kr. for 2021 (2022-pl). Udgiften for 2021 overstiger således det i SU-reformen fra 2013 aftalte niveau på 454 mio. kr. (2022-pl), hvilket igen understreger behovet for *Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser*.

Det skal bemærkes, at udgiften for 2021 vil blive lavere, da der også i 2022 vil blive rejst tilbagebetalingskrav mod studerende, der ikke har opretholdt status som vandrende arbejdstager i 2021. For støtteåret 2021 er der pt. rejst krav om tilbagebetaling for 24 mio. kr. (2022-pl).

1.2.3 Kapitel 4: Prognose for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere

Kapitel 4 viser prognosen for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande for perioden 2021-2026. Prognosen er opdateret på baggrund af et revideret datagrundlag fra 2013-2021 og SU-data for 2021.

¹ Engelsksprogede studerende er defineret som studerende, der ikke har grundskole eller ungdomsuddannelse fra Danmark, og som har et statsborgerskab uden for Norden, fratrukket Erasmus Mundus-studerende, Nordic Master studerende, selvbetalere og fripladsstuderende. Tilgangen til uddannelser, der forventes lukkede eller omlagte til dansk som følge af den politiske aftale, indgår ikke.

Prognosen for SU-udgifter til vandrede arbejdstagere skønner, at udgifterne vil falde fra ca. 505 mio. kr. i 2022 til ca. 415 mio. kr. i 2026 (2022-pl). De faldende udgifter skyldes indfasningen af *Aftalen om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser* fra 2021. Såfremt aftalen ikke var besluttet, skønnes det, at SU-udgifterne ville ligge væsentligt over det af SU-forligskredsen aftalte niveau for SU-udgifter til vandrede arbejdstagere.

2. Engelsksprogede uddannelser samt beskæftigelse

I *Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser* fra juni 2021 blev aftalepartierne enige om, at SU-udgifterne til vandrede arbejdstagere skulle nedbringes ved, at engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser lukkes eller omlægges til dansk fra sommeroptaget 2022, dog med undtagelse af ca. 650 pladser.

Aftalepartierne var desuden enige om, at *"der er et behov for at følge udviklingen på de tilbageværende engelsksprogede uddannelser tæt, og om nødvendigt tage yderligere værnsinitiativer, hvis tilgangen stiger væsentligt. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil derfor følge udviklingen i tilgangen af engelsksprogede studerende i tæt dialog med institutionerne og aflægge en årlig rapport til SU-forligskredsen."*

Aftalepartierne besluttede også *"som led i den årlige afrapportering til SU-forligskredsen at følge udviklingen i beskæftigelsen for engelsksprogede studerende tæt med henblik på at understøtte et politisk fokus på, at der sker en forbedring af beskæftigelsen for engelsksprogede studerende."*

Der blev med aftalen konkret aftalt en beskæftigelsesbonus med en årlig ramme på 50 mio. kr. fra 2025. Rammen fordeles til institutionerne ift. antallet af engelsksprogede studerende, og udbetales hvis institutionen øger beskæftigelsesgraden for sine engelsksprogede dimittender. Den nuværende gennemsnitlige beskæftigelsesgrad er på ca. 26 pct. for engelsksprogede studerende, som er i beskæftigelse i Danmark to år efter endt studie. Den fulde ramme udbetales, hvis institutionerne lykkes med at øge beskæftigelsesgraden med 5 pct.-point i 2025, 7,5 pct.-point i 2026 og med 10 pct. point fra 2027.

Dette kapitel gør på den baggrund status for udviklingen i antallet af engelsksprogede uddannelser, tilgang af engelsksprogede studerende til engelsksprogede uddannelser og engelsksprogede studerendes beskæftigelse.

Det bemærkes dog, at aftalen om reduktionen af engelsksprogede uddannelser først træder i kraft fra 2022, og at beskæftigelsen måles for dimittender, der ikke er omfattet af den aftalte beskæftigelsesbonus, der først opgøres fra 2025.

2.1 Antal engelsksprogede uddannelser

Antallet af engelsksprogede udbud på de videregående uddannelser er faldet fra 435 i 2017 til 377 i 2021. Det svarer til, at 26 pct. af uddannelsesudbuddet i 2021 var engelsksproget. På kandidatuddannelserne er 47 pct. af udbuddene på engelsk, mens 35 pct. af professionsbachelorerne (overbygning) er engelsksprogede, jf. tabel 1. På erhvervsakademiuddannelserne er 19 pct. af udbuddene på engelsk, mens det er hhv. 8 og 9 pct. på de akademiske bachelorer og professionsbacheloruddannelserne.

Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser betød, at omkring 90 erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser lukkes. 21 engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser videreføres. Effekterne af aftalen kan ses i udviklingen fra 2022 og frem, og fremgår således ikke af nedenstående tabel.

Tabel 1

Udbud af engelsksprogede videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort, antal og andel af alle udbud, 2017 – 2021

	Antal					Andel				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Erhvervsakademiuddannelser (EA)	47	45	43	42	42	22%	21%	20%	20%	19%
Professionsbachelor (overbygning)	46	41	39	37	36	44%	40%	38%	37%	35%
Professionsbachelor	26	26	26	24	24	10%	10%	10%	9%	9%
Akademisk bachelor	36	38	31	31	28	11%	11%	9%	9%	8%
Kandidatuddannelser	280	279	257	252	246	49%	50%	48%	48%	47%
I alt	435	430	396	386	377	29%	29%	27%	27%	26%

Anm.: Tabellen viser antallet af udbud, der har haft en tilgang det pågældende år. Året bliver talt fra den 1/10 året før til 30/9 i året. Udbud er defineret som en uddannelse på en institution inden for en kommune. Erhvervs kandidatuddannelser er ikke talt med som selvstændige udbud. Øvrige korte og mellemlange videregående uddannelser og akademiske overbygningsuddannelser vises ikke særskilt, men indgår i totalen.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

2.2 Nye engelsksprogede uddannelser

Der er i 2021 godkendt 26 nye uddannelser, hvoraf 1 er på engelsk. Den nye engelsksprogede uddannelse er en kandidatuddannelse, jf. tabel 2.

Tabel 2

Nye uddannelser på kandidat-, bachelor-, erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne fordelt på om de er engelsksprogede, 2013 – 2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Bachelor										
Antal nye		8	1	1	2	6	6	5	5	1

Heraf på engelsk	4	1	1	1	2	0	1	1	0
Andel på engelsk (Pct.)	50	100	100	50	33	0	20	20	0
Kandidat									
Antal nye	19	3	10	3	5	7	11	3	2
Heraf på engelsk	12	1	9	2	4	7	7	2	1
Andel på engelsk (Pct.)	63	33	90	67	80	100	64	67	50
Professionsbacheloruddannelser									
Antal nye	8	4	2	9	8	6	5	6	13
Heraf på engelsk	0	2	1	1	1	0	0	0	0
Andel på engelsk (Pct.)	0	50	50	11	13	0	0	0	0
Erhvervsakademiuddannelser									
Antal nye	11	4	2	1	0	0	0	6	6
Heraf på engelsk	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Andel på engelsk (Pct.)	0	25	0	0	0	0	0	0	0
Akademisk overbygningsuddannelse									
Antal nye								3	1
Heraf på engelsk								1	0
Andel på engelsk (Pct.)								33	0
I alt									
Antal nye	46	12	15	15	19	19	21	23	26
Heraf på engelsk	16	5	11	4	7	7	8	4	1
Andel på engelsk (Pct.)	35	42	73	27	37	37	38	17	4

Anm.: Årstallet henviser til året for ansøgningen. Optællingen omfatter alle godkendt eller foreløbig godkendt ansøgninger ekskl. dubleringer og flytninger.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets prækvalifikationsregister pr. 24/2-2022.

2.3 Tilgangen af studerende på engelsksprogede uddannelser

Tilgangen til engelsksprogede udbud er i 2021 på 15.357. Her er fraregnet de erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, der som følge af aftalen skal lukke for optag i 2022. Det er stort set uændret fra 2020, men tilgangen er faldet siden 2017, hvor tilgangen var på 15.741. Antallet af engelsksprogede studerende er steget mellem 2020 og 2021, men er på et lavere niveau end i 2017 og 2018.

Tabel 3

Tilgang til engelsksprogede videregående uddannelser ekskl. lukkede eller omlagte uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort og antal engelsksprogede studerende på de engelsksprogede uddannelser.

	2017	2018	2019	2020	2021*
Erhvervsakademiuddannelser (EA)	166	180	156	163	190
Heraf engelsksprogede studerende	133	151	111	121	153

Professionsbachelor (overbygning)	205	164	185	127	148
<i>Heraf engelsksprogede studerende</i>	<i>115</i>	<i>110</i>	<i>113</i>	<i>84</i>	<i>103</i>
Professionsbachelor	349	318	366	352	369
<i>Heraf engelsksprogede studerende</i>	<i>257</i>	<i>231</i>	<i>277</i>	<i>256</i>	<i>292</i>
Akademisk bachelor	2.623	2.741	2.036	2.145	2.112
<i>Heraf engelsksprogede studerende</i>	<i>680</i>	<i>720</i>	<i>474</i>	<i>461</i>	<i>617</i>
Akademiske overbygningsuddannelser (AO)	10
<i>Heraf engelsksprogede studerende</i>					5
Kandidatuddannelser	12.398	12.543	11.985	12.576	12.528
<i>Heraf engelsksprogede studerende</i>	<i>4.106</i>	<i>3.590</i>	<i>3.163</i>	<i>3.123</i>	<i>3.257</i>
I alt	15.741	15.947	14.728	15.363	15.357
<i>Heraf engelsksprogede studerende</i>	<i>5.291</i>	<i>4.802</i>	<i>4.138</i>	<i>4.045</i>	<i>4.427</i>

Anm.: Tilgangen til engelsksprogede udbud, som er lukket pga. aftalen om reduktion af engelsksprogede uddannelser, er fjernet af opgørelsen. Engelsksprogede studerende er studerende, som ikke har grundskole eller ungdomsuddannelse fra Danmark, og som har et statsborgerskab uden for Norden, fratrukket Erasmus Mundus-studerende, Nordic Master studerende, selvbetalere og fripladsstuderende. * Tallet for 2021 kan være usikkert, da flere af personerne ikke har fået CPR-nummer på indskrivningstidspunktet, og koblinger mellem registrene er derfor usikker.

Anm.: Det bemærkes, at nordiske studerende ikke indgår om engelsksprogede studerende, selv om de kan modtage SU under status som EU-/EØS-arbejdstager.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

2.4 Engelsksprogede studerendes beskæftigelse og udvandring

Antallet af fuldførte engelsksprogede studerende er steget fra 1.946 i 2008 til 7.335 i 2018, mens andelen af de engelsksprogede dimittender, som er i beskæftigelse er faldet fra 37 pct. til 30 pct. Andelen af engelsksprogede dimittender, der er udrejst, er steget fra 39 pct. til 41 pct., jf. tabel 4.

Tabel 4

Status 12.-23. måned efter fuldførelse for engelsksprogede studerende, 2008 – 2018

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Erhvervsakademiuddannelser (EA)											
Beskæftigede	33%	20%	18%	14%	13%	13%	12%	15%	16%	14%	17%
Ledige	4%	5%	6%	8%	10%	11%	11%	9%	10%	8%	10%
I uddannelse	23%	35%	40%	43%	43%	43%	46%	43%	42%	37%	40%
Uden for arbejdsstyrken	15%	10%	9%	10%	7%	9%	8%	8%	7%	7%	5%
Udrejst	26%	30%	27%	24%	26%	23%	24%	25%	25%	35%	27%
Antal fuldførte	531	559	819	1.062	1.079	1.226	1.350	1.438	1.631	1.721	1.605
Professionsbachelor (overbygning)											
Beskæftigede				26%	31%	25%	28%	27%	27%	27%	25%
Ledige				9%	13%	15%	14%	17%	13%	14%	13%
I uddannelse				28%	19%	25%	18%	15%	15%	14%	16%

Uden for arbejdsstyrken				8%	10%	8%	10%	11%	12%	10%	8%
Udrejst				30%	26%	27%	29%	30%	34%	35%	37%
Antal fuldførte				188	333	603	679	817	915	1.034	1.126
Professionsbachelor											
Beskæftigede	32%	32%	24%	20%	19%	19%	18%	26%	26%	29%	34%
Ledige	2%	5%	6%	5%	10%	9%	9%	11%	8%	9%	8%
I uddannelse	10%	10%	11%	10%	13%	13%	15%	14%	13%	14%	11%
Uden for arbejdsstyrken	7%	5%	6%	8%	7%	5%	8%	8%	8%	6%	6%
Udrejst	50%	48%	53%	57%	51%	54%	50%	42%	45%	41%	40%
Antal fuldførte	538	518	474	662	642	794	824	738	717	707	692
Kandidatuddannelser											
Beskæftigede	43%	39%	37%	36%	34%	35%	34%	34%	34%	34%	35%
Ledige	5%	6%	7%	9%	11%	12%	11%	10%	9%	8%	8%
I uddannelse	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%
Uden for arbejdsstyrken	11%	12%	11%	12%	10%	12%	12%	11%	12%	12%	10%
Udrejst	41%	41%	44%	42%	45%	40%	42%	44%	44%	45%	47%
Antal fuldførte	876	995	1.099	1.420	1.728	2.000	2.239	2.674	3.930	3.886	3.912
I alt											
Beskæftigede	37%	32%	28%	25%	25%	25%	25%	27%	28%	28%	30%
Ledige	4%	6%	6%	8%	11%	12%	11%	11%	10%	9%	9%
I uddannelse	9%	13%	16%	17%	17%	17%	17%	15%	13%	12%	13%
Uden for arbejdsstyrken	11%	10%	9%	11%	9%	10%	10%	10%	10%	10%	8%
Udrejst	39%	40%	40%	39%	39%	36%	37%	37%	39%	41%	41%
Antal fuldførte	1.946	2.072	2.396	3.332	3.782	4.623	5.092	5.667	7.193	7.348	7.335

Anm.: Engelsksprogede studerende er studerende, som ikke har grundskole eller ungdomsuddannelse fra Danmark, og som har et statsborgerskab uden for Norden. Det er først ved opgørelser af dimittender fra 2017 og frem muligt at fjerne Erasmus Mundus, Nordic Master, selvbetalere, fripladsstuderende fra opgørelsen, hvorfor de ikke er fjernet af denne opgørelse. Inkluderer fuldførte fra erhvervsakademiuddannelser, professionsbacheloruddannelser og kandidatuddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Der var med *Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser* enighed om, at beskæftigelsen for engelsksprogede studerende fremadrettet skal styrkes. Aftalepartierne besluttede derfor, at der indføres en beskæftigelsesbonus til de institutioner, der øger beskæftigelsen for de engelsksprogede studerende, der fortsat uddanner sig i Danmark efter reduktionerne.

Udmøntningen af den aftalte beskæftigelsesbonus på 50 mio. kr. sker på baggrund af beskæftigelsen for engelsksprogede dimittender fra de engelsksprogede uddannelser, der ikke er lukket pga. aftalen. Institutionerne skal øge beskæftigelsen i forhold til dimittenderne i 2020, og der udmøntes derfor bonus første gang i 2025 på baggrund af beskæftigelsen for dimittenderne fra 2021, som kan opgøres medio 2025.

3. Udviklingen i antallet af vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, som modtager SU

3.1 SU til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande

Som udgangspunkt skal man være dansk statsborger for at få SU i Danmark. Udenlandske statsborgere kan dog i særlige tilfælde opnå ret til SU. Studerende med udenlandsk statsborgerskab kan således ligestilles med danske statsborgere efter en række danske regler eller – når det drejer sig om statsborgere fra et andet EU-/EØS-land – efter EU-retten, herunder reglerne for ligestilling af vandrende arbejdstagere, jf. Boks 3.1.

Fokus i denne status er de studerende fra EU-/EØS-lande eller Schweiz, der har opnået ret til SU ved at blive ligestillet som vandrende arbejdstagere i Danmark efter EU-retten, i kapitlet benævnt *vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande med SU*.

Boks 3.1 Regler for ligestilling af udenlandske statsborgere

Udenlandske statsborgere har mulighed for at søge om at blive ligestillet med danske statsborgere, og dermed opnå ret til dansk SU, efter danske regler eller efter EU-retten, jf. SU-bekendtgørelsen.

Ligestilling efter danske regler

- Den studerende kom til Danmark sammen med sine forældre (med fast ophold her i landet hos forældrene) før den studerende fyldte 20 år
- Den studerende har i mindst 2 år haft ophold i Danmark og været gift med en dansk statsborger
- Den studerende arbejder eller har haft arbejde i Danmark i mindst 2 år med minimum 30 timers erhvervsarbejde om ugen
- Den studerende har opholdt sig i Danmark i mindst 5 år
- Den studerende tilhører det danske mindretal i Sydslesvig
- Den studerende er omfattet af §2, stk. 2 (flygtninge), §2, stk. 3 (familiesammenført til en flygtning) eller § 2, stk. 4 (andre familiesammenførte) i lov om integration.

Ligestilling efter EU-retten

Den studerende er statsborger i et EU-/EØS-land eller Schweiz og

- Har status som vandrende arbejdstager i Danmark
- Har været bosat i Danmark i fem år.

Den studerende er:

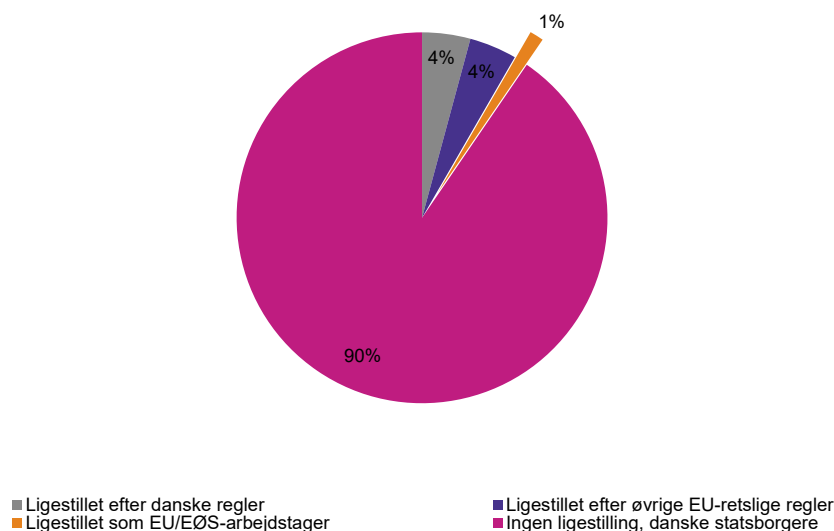
- Barn af en EU-/EØS-arbejdstager
- Ægtefælle til en EU-/EØS-arbejdstager
- Forælder til en EU-/EØS-arbejdstager
- I familie med en EU-/EØS-statsborger, der har været bosat i Danmark i fem år.

Som følge af EU-Domstolens afgørelse i sag C-46/12, L.N. af 21. februar 2013 har EU-/EØS-borgere, der indrejser til Danmark med det hovedformål at studere, i modsætning til praksis før domsafsigelsen, ret til SU, hvis de samtidig har status som vandrende arbejdstagere i Danmark. Som udgangspunkt skal den studerende have beskæftigelse i mindst 10-12 timer ugentligt.

I 2021 udgjorde vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande 4 pct. af samtlige støttemodtagere på de videregående uddannelser, jf. Figur 1. Det er samme andel som i 2020.

Figur 1

Støttemodtagere på videregående uddannelser fordelt på ligestillingsårsag, pct., 2021

Anm.: Videregående uddannelser på erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

3.2 Metode for opgørelse af udgifterne til SU til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande

Studerende, der er blevet godkendt til at modtage SU som vandrende arbejdstagere i Danmark efter EU-retten, skal opretholde arbejdstagerstatus i hele perioden med SU. Retten til SU bortfalder ved mistet arbejdstagerstatus. Alle vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, der modtager SU, får derfor hver måned deres beskæftigelse kontrolleret i et digitalt kontrolsystem. Der rejses tilbagebetalingskrav for de studerende, der har mistet arbejdstagerstatus.

Statistikken i dette kapitel er opgjort pr. marts 2022 og tager derfor højde for de tilbagebetalingskrav, der frem til dette tidspunkt er blevet rejst ved kontrolindsatsen. Kontrolindsatsen gennemføres typisk $\frac{3}{4}$ år efter udbetalingsmåneden. I 2. kvartal 2022 rejses der således stadig krav, der vedrører udgifter for støtteåret 2021, hvorfor antal støttemodtagere samt den opgjorte udgift til SU til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande for 2021 vil falde.

I Boks 3.2 fremgår en beskrivelse af opgørelsesmetoden i statusnotaterne frem til 2017.

Boks 3.2 Metode frem til 2017 for opgørelse af udgifterne til SU til EU-/EØS-arbejdstagere

Til og med statusnotatet for 2017 blev de enkelte støtteårs udgifter til SU til EU-/EØS-arbejdstagere opgjort og fastlåst efter et årsskifte. Udgifterne for f.eks. 2015 blev således opgjort i februar 2016 og ikke opdateret herefter. Udfordringen ved denne praksis har været, at der reelt i de enkelte støtteår er blevet opgjort højere udgifter til SU til EU-/EØS-arbejdstagere, end hvad der gælder, efter at kontrolindsatsen er gennemført og afsluttet.

3.3 Stigning i antallet af vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande

EU-domstolens afgørelse i 2013 og den heraf følgende ændrede praksis har, som tidligere anslået, betydet en stigning i antallet af EU-/EØS-arbejdstagere med SU. Antallet af EU-/EØS-arbejdstagere med SU er i 2021 ca. 12.200, jf. Figur 3.

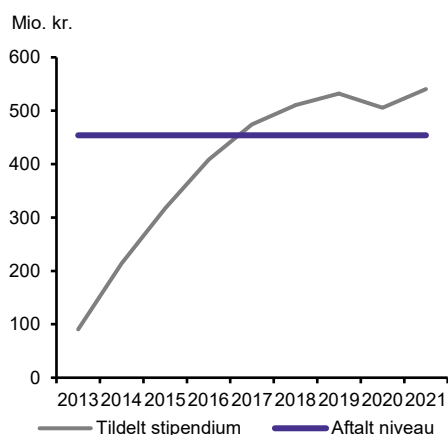
Som det fremgår af *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studiegennemførelse* (2013), blev der indarbejdet et aftalt niveau for merudgifterne til SU efter L.N.-dommen svarende til, at udgifterne ikke væsentligt må overstige 454 mio. kr. før skat og tilbageløb i 2022-pl.

SU-udgifterne til EU-/EØS-arbejdstagere udgør foreløbigt 540 mio. kr. (2022-pl) for 2021. Jf. kapitel 4 skønnes det, at de endelige udgifter vil udgøre ca. 506 mio. kr. for 2021 (2022-pl).

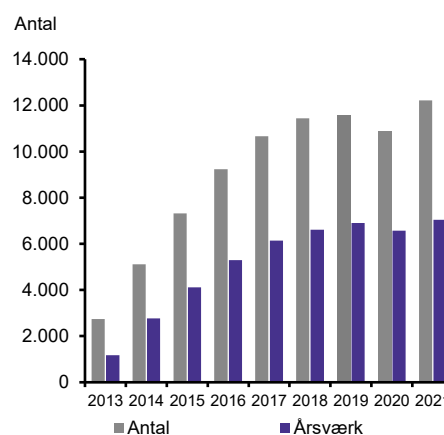
Det forventes dermed, at udgiften for 2021 vil overskride den aftalte ramme for udgifter til SU til EU-/EØS-arbejdstagere. Jf. kapitel 4 forventes det dog, at SU-udgifterne frem mod 2026 falder til 415 mio. kr. som følge af *Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser*.

Figur 2

Tildelt SU-stipendium for EU-/EØS-arbejdstagere før skat og tilbageløb, mio. kr. (2022-pl) samt aftalt niveau. 2013-2021*.

Figur 3

EU-/EØS-arbejdstagere som modtager SU, antal stipendiemodtagere og antal stipendieårsværk, 2013-2021*.

Anm.: Et stipendieårsværk svarer til stipendier i 12 måneder for en eller flere personer.

*Tallene for især 2021 vil blive nedjusteret i løbet af 2022, da krav mod de enkelte støtteår rejses løbende ved kontrolindsatsen.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Tyskland er det land, hvor der kommer flest vandrende arbejdstagere fra, efterfulgt af Slovakiet og Rumænien, jf. tabel 5.

Tabel 5

Vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, som modtager SU, fordelt på statsborgerskab (top 15), antal og pct.vis udvikling, 2013-2021

Lande	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Pct.-vis udvikling fra 2020-2021
Tyskland	143	328	520	719	865	1.024	1.147	1.135	1.236	9%
Slovakiet	104	239	493	776	977	1.054	1.050	1.031	1.179	14%
Rumænien	495	959	1.251	1.384	1.385	1.276	1.130	1.018	1.074	6%
Polen	209	379	561	700	874	953	940	876	1.050	20%
Ungarn	164	374	579	746	846	838	826	798	917	15%
Italien	63	134	240	387	500	595	664	665	855	29%
Spanien	76	160	262	339	404	508	565	583	817	40%
Litauen	432	653	716	750	751	779	732	613	518	-15%
Tjekkiet	24	76	181	346	467	500	495	452	493	9%
Sverige	93	162	239	292	315	345	392	388	460	19%
Grækenland	56	114	180	232	311	406	437	393	449	14%
Kroatien	0	10	35	85	169	252	311	334	423	27%
Island	89	128	185	231	307	352	365	380	402	6%

Lande	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Pct.-vis udvikling fra 2020-2021
Norge	19	46	109	169	209	233	255	292	378	29%
Bulgarien	252	446	572	594	595	530	470	382	342	-10%

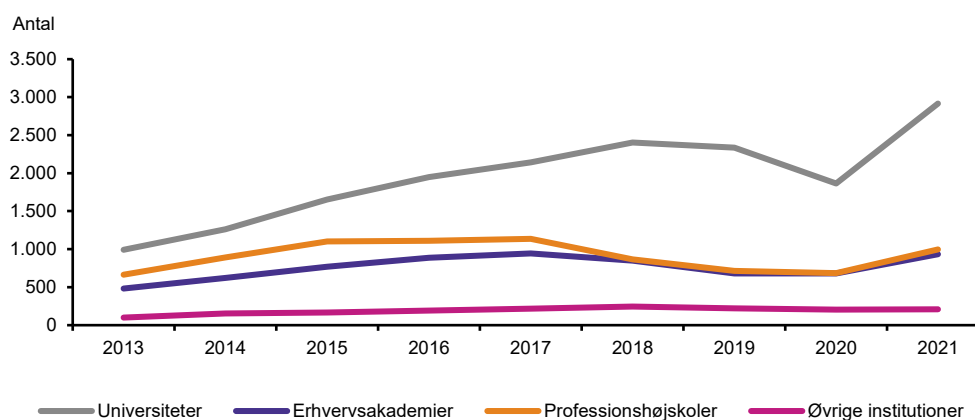
Anm.: Tabellen medtager de 15 lande med flest EU-/EØS-arbejdstagere med SU i Danmark i 2021.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

3.4 Vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, som modtager SU, fordelt på institutionstyper

Antallet af vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, der modtager SU på erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og universiteterne er steget med henholdsvis 255, 314 og 1.052 støttemodtagere fra 2020 til 2021. jf. figur 4.

Figur 4

Krav rejst mod vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande for støtteårene, antal og mio. kr. (2022-pl), 2014-2021*

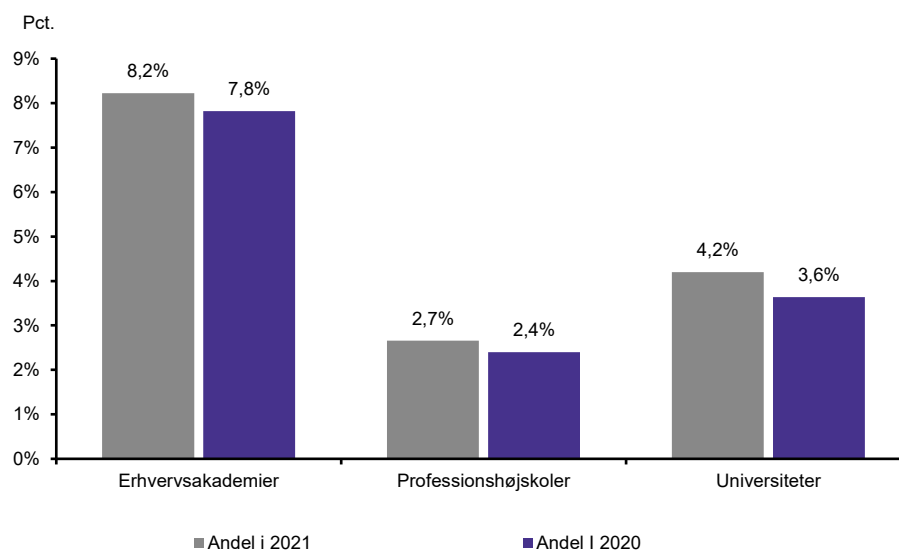

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

I 2021 udgør vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande 8 pct. af samtlige støttemodtagere på erhvervsakademierne, 2 pct. på professionshøjskolerne og 4 pct. på universiteterne, jf. figur 5. I forhold til 2020 er andelen faldet en mindre del på alle institutionstyper.

Figur 5

Andel af støttemodtagere, som er vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande med SU, pct., 2020-2021

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

3.5 Skærpet kontrol

Vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, der modtager SU, skal opretholde deres beskæftigelse for at bevare retten til at modtage SU. Som udgangspunkt skal beskæftigelsen have en vis grad af stabilitet og udgøre mindst 10-12 timer ugentligt.

Som aftalt i SU-forligskredsen i *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studiegennemførelse* (2013) blev en skærpet administrativ praksis indført efter L.N.-dommen med det formål at undgå misbrug. Hver måned screenes alle vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-landes beskæftigelse digitalt, og de studerende, der ikke umiddelbart lever op til kriterierne for beskæftigelse, udtages til manuel kontrol. Det betyder, at de vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, der ikke opfylder beskæftigelseskravet, får stoppet deres SU og modtager et krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt SU.

I årene fra 2014 til 2021 er der ved kontrolindsatsen rejst i alt 15.685 tilbagebetalingskrav for støtteårene 2014-2021, jf. tabel 6.

Tabel 6

Krav rejst mod EU-/EØS-arbejdstagere for støtteårene, antal og mio. kr. (2022-pl), 2014-2021*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Samlet 2014-2021
Antal krav	1.213	1.720	2.297	2.529	2.347	2.171	2.071	1.337	15.685
Kravbeløb, mio. kr.	31	37	48	48	44	38	41	24	311

Anm.: *Tallene for især 2021 vil blive opjusteret i løbet af 2022, da krav mod de enkelte støtteår rejses løbende ved kontrolindsatsen.

Antallet af rejste krav ved kontrolindsatsen opgjort efter det støtteår, de vedrører. Der er også rejst krav om tilbagebetaling i perioden fra januar 2013 til april 2014, men disse krav kan ikke opgøres særskilt. Eksklusiv frafaldne krav.

Kilde: *Uddannelses- og Forskningsministeriet.*

4. Prognose for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere 2021-2026

Prognosen for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere skønner, at udgifterne falder fra ca. 505 mio. kr. i 2022 til ca. 415 mio. kr. i 2026 (2022-pl), jf. tabel 7. De faldende udgifter skyldes indfasningen af *Aftalen om reduktion af engelsksprogede uddannelser* fra 2022.

Udgifterne i prognosen er korrigeret for den løbende kontrolindsats, der fører til krav om tilbagebetaling. SU-udgifterne i prognosen er derfor lavere end de faktiske udgifter i seneste år.

Prognosen er behæftet med usikkerhed, særligt grundet påvirkningen af COVID-19 i 2020-21. Prognosen opdateres årligt.

Tabel 7

Prognose for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere, mio. kr. (2022-pl), 2021-26

	2021	2022	2023	2024	2025*	2026*
Prognose	506	505	465	435	420	415

Anm: * Fremskrevet adfærd er fastholdt på 2024-niveau i de efterfølgende år. Udgifter er efter justering for løbende kontrolindsats og før tilbageløb. Prognosen er behæftet med usikkerhed.

Anm: Det antages at tilgangen af internationale studerende til universiteterne fastholdes på 2021-niveau. Den historiske SU-adfærd blandt vandrende arbejdstagere fremskrives til 2024.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

4.1 Betydning af reduktion af engelsksprogede uddannelser

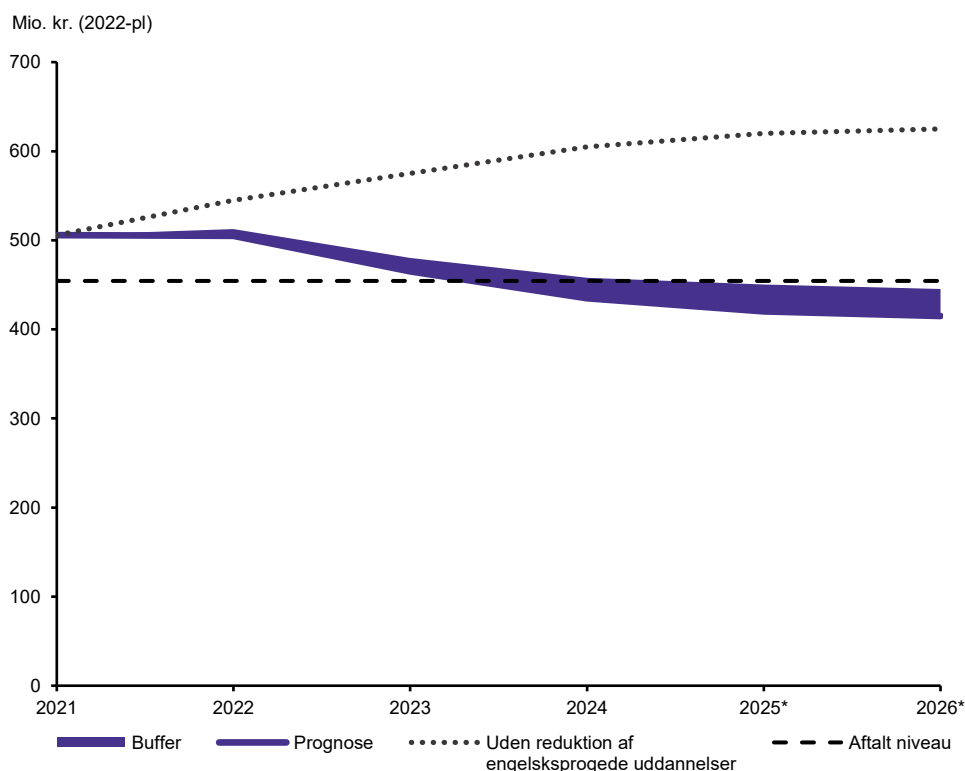
Reduktionen af engelsksprogede erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser betyder en reduktion af SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande, jf. figur 6. Det antages i prognosen, at dansk- og nordisksprogede studerende på lukkede engelsksprogede uddannelser fremover vil tilgå dansksprogede uddannelser i stedet.

De forventede SU-udgifter på ca. 415 mio. kr. i 2026 er lavere end det aftalte niveau for SU-udgifterne på 454 mio. kr. Det skyldes bl.a. at der med *Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser* blev indarbejdet en såkaldt "buffer" på 30

mio. kr. "Bufferen" blev indarbejdet med henblik på at sikre, at aftalekredsen ikke kort tid efter aftalen var indgået, skulle iværksætte nye værnsinitiativer, hvis det skulle vise sig, at SU-udgifterne steg – enten som følge af øget søgning mod de engelsksprogede universitetsuddannelser eller en stigende andel engelsksprogede studerende, der modtager SU som vandrende arbejdstagere. I lyset af at aftalen først får effekt fra sommeroptaget 2022, er det endnu for tidligt at konkludere, i hvilket omfang bufferen på 30 mio. kr. vil blive udnyttet, jf. figur 6.

Figur 6

Prognose for SU-udgifter til vandrende arbejdstagere, mio. kr. (2022-pl), 2021-26

Anm.: Det lyslilla område angiver den indlagte buffer ved Aftalen om reduktion af engelsksprogede uddannelser grundet usikkerhed om afledte effekter.

* Fremskrevet adfærd er fastholdt på 2024-niveau i de efterfølgende år.

Udgifter er efter justering for løbende kontrolindsats og før tilbageløb. Prognosen er behæftet med usikkerhed.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

4.2 Betydning af COVID-19

Der var færre nye vandrende arbejdstagere i 2020 end i 2019, hvilket også førte til lavere SU-udgifter. Forklaringen er formentligt COVID-19, der bl.a. har påvirket internationale studerendes muligheder for at rejse og få studiejob.

Det antages at afdæmpningen i 2020 ikke er permanent, og at andelen af vandrende arbejdstagere blandt internationale studerende fortsat vil stige fra 2022.

Prognosen fremskriver med udgangspunkt i 2021 udviklingen i SU-adfærden fra 2019 til 2021. Det skønnes, at stigningen i andelen af nye vandrende arbejdstagere fra EU-/EØS-lande fra 2019 til 2021 er overvurderet, da en del af stigningen i 2021 skyldes et efterslæb fra 2020. Denne tendens er derfor halveret i prognosen.